

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BURDUR AKARYAKIT HİZMETLERİ PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8
8. EKLER	17

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye Yapısı ve Ortaklık Durumu 3

Tablo 2: Şirketin İştirakler Durumu4

KISALTMALAR

AŞ:	Anonim Şirket
BİMTAŞ:	Burdur İhtiyaç Maddeleri ve İnşaat Sanayi Ticaret Anonim Şirketi
BOBİ FRS:	Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
KDV:	Katma Değer Vergisi
KHK:	Kanun Hükmünde Kararname
TMS:	Türkiye Muhasebe Standartları

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Demirbaşlar Hesabında Yer Alan Bazı Varlıkların Şirkette Bulunmaması ve Buna Rağmen Amortisman Ayrılması
2. Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının Kullanılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Muhtelif İhtiyaçların Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması
2. Kredi Kartı Tahsilatlarının Bekleme Sürelerine Uyulmaması Nedeniyle Komisyon Gideri Ödenmesi
3. Restoranda Satışa Sunulan Yiyecek ve İçeceklerin Maliyet ve Kar Oranlarını Belirleyen Sağlıklı Bir Sistemin Bulunmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Burdur Akaryakıt Hizmetleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (BAHTAŞ), Burdur Belediyesi tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 11.09.1990 yılında kurulmuş olup Ana Sözleşme 27.09.1990 tarih, 2618 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanarak ticaret siciline tescil edilmiştir. Bilahare, Şirketin Ana Sözleşmesi'nin "Amaç ve Konu" başlıklı 3'üncü maddesinde yapılan değişiklikler 16.11 2016 tarih, 807 sayılı ve 04.09.2019 tarih, 1043 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

BAHTAŞ'ın Ana Sözleşmesi'nde faaliyet konuları; akaryakıt hizmetleri, gıda, turizm, otomotiv, enerji, inşaat, madencilik, reklam ve organizasyon, veterinerlik hizmeti ile personel hizmetleri başlığı altında açıklanmıştır.

Hali hazırda Şirket, akaryakıt işletmeciliği ve 696 sayılı KHK kapsamında Burdur Belediyesine ve Belediyenin İktisadi İşletmesine (bütçe içi işletme) taşeron personel işgücü temin hizmeti vermektedir. Ayrıca Şirket, restaurant, halk ekmek, halk şarküteri, özel rehabilitasyon merkezi ve otopark işletmeciliği yapmaktadır.

BAHTAŞ kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu, Borçlar Kanunu, İş Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Belediye Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunmaktadır. Kanun gereği; Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilmektedir.. Pay sahibi olan bir tüzel kişi, yönetim kurulu üyesi olamamaktadır. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulunda, Burdur Belediyesi tüzel kişiliğini temsilen bir yönetim kurulu başkanı ve iki yönetim kurulu üye olmak üzere toplam üç üye bulunmaktadır.

Şirketin idari birimleri; Şirket Yönetim Kurulu'ndan oluşmakta olup genel müdür ataması yapılmamıştır. 31.12.2024 tarihi itibarıyla Şirkette toplam 769 kişi istihdam edilmektedir. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Maliye ve Gümrük Bakanlığı (Hazine ve Maliye Bakanlığı) tarafından (1) Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihli ve 21447 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi, (1) Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde maliyet hesapları uygulamada esneklik sağlamak üzere iki seçenek halinde 7/A ve 7/B olarak sunulmuştur. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenmektedir. Bu kapsamda, Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadır.

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir. Kanun'un 514'üncü maddesinde, yönetim kurulunun; geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörölmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlayarak genel kurula sunacağı, belirtilmiş, 515'inci maddesinde, anonim şirket finansal

tablolarının, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılacağı, hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un 516'ncı maddesinde, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun, şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtacağı ve bu raporda finansal durumun, finansal tablolara göre değerlendirileceği, belirtilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir. Ayrıca aynı maddelerde Kurumun değişik işletme büyüklükleri ve sektörler için özel standartlar koymaya ve düzenlemeler yapmaya yetkili kılındığı belirtilmiştir.

Şirket, 29.07.2017 tarihli ve 30138 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (56) Sıra no.lu Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Hakkında Tebliğ ile Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS' de öngörülen finansal tabloları (finansal durum tablosu, kâr veya zarar tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu) hazırlaması gerekmektedir.

31.12.2024 tarihi itibarıyla Şirketin sermaye yapısı ve ortaklık durumu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Buna göre Şirket sermayesinin %81,3'ü ödenmiş durumdadır.

Tablo 1: Sermaye Yapısı ve Ortaklık Durumu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Ünvanı	Sermaye Tutarı (TL)	Ödenmiş Sermaye Tutarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Burdur Belediye Başkanlığı	201.598.775,00	164.098.775,00	99,99
Burdur Ticaret ve Sanayi odası	300,00	300,00	0,0001978
Burdur Ticaret Borsası	275,00	275,00	0,0001813
Burdur Şoförler Odası	550,00	550,00	0,0003627
Armağan İlci	25,00	25,00	0,0000164
Hidayet Sezer	25,00	25,00	0,0000164
Osman Demir	25,00	25,00	0,0000164
Atila Elcik	25,00	25,00	0,0000164

Şirketin iştirak durumu ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Buna göre, Şirketin yüzde yüz hissesine sahip olduğu bir adet iştiraki bulunmaktadır.

Tablo 2: Şirketin İştirakler Durumu

İştirakin Adı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Burdur İhtiyaç Maddeleri ve İnş. San. Tic. A.Ş.	11.355.000,00	100

Şirketin 2024 yılı Gelir Tablosuna göre, brüt satış karı 578.293.012,38 TL'dir. Aynı dönemde faaliyet gideri bulunmamakta olduğundan faaliyet karı da 578.293.012,38 TL'dir. 2024 yılı Bilançosuna göre dönem net zararı ise 20.365.947,56 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Maliye ve Gümrük Bakanlığı (Hazine ve Maliye Bakanlığı) tarafından (1) Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihli ve 21447 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi, (1) Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde maliyet hesapları uygulamada esneklik sağlamak üzere iki seçenek halinde 7/A ve 7/B olarak sunulmuştur. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenmektedir. Bu kapsamda, Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadır.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514'üncü maddesinde, yönetim kurulunun; geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlayarak genel kurula sunacağı, belirtilmiş, 515'inci maddesinde, anonim şirket finansal tablolarının, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılacağı, hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un 516'ncı maddesinde, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun, şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtacağı ve bu raporda finansal durumun, finansal tablolara göre değerlendirileceği, belirtilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir. Ayrıca aynı maddelerde Kurumun değişik işletme büyüklükleri ve sektörler için özel standartlar koymaya ve düzenlemeler yapmaya yetkili kılındığı belirtilmiştir.

Şirket, 29.07.2017 tarihli ve 30138 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (56) Sıra no.lu Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Hakkında Tebliğ ile Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS' de öngörülen finansal tabloları (finansal durum tablosu, kâr veya zarar tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu) hazırlaması gerekmektedir.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Yevmiye defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir Tablosu,
- Envanter defteri.

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Burdur Akaryakıt Hizmetleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun iç kontrole ilişkin hükümlerine tabi olmadığı için Şirkette bu Kanun'un tanımladığı şekliyle bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır. Şirket 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş olup, bu Kanun hükümleri doğrultusunda iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımıyla ilgili 366 ncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen "Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir" hükmü ile şirketlerde denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; "Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken

teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır.” denilmektedir.

6102 sayılı Kanun’un 366 ncı ve 378 inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmış, anılan Kanun’un 378 inci maddesinde belirtildiği gibi denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde iç kontrol sisteminin kurulması diğer şirketlerde de zorunlu tutulmuştur. Burada kanunla birlikte getirilen yenilik bağımsız denetçilerin gerekli görüp yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer anonim şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulmasının zorunlu tutulmasıdır.

Bu kapsamda, Şirketin borsada işlem gören bir şirket olmaması ve iç kontrol kurulması açısından Kanunun 378 inci maddesi gereği yönetim kuruluna bildirilmiş bir konu bulunmadığından Şirketin iç kontrol sistemi kurma zorunluluğu da bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, Burdur Akaryakıt Hizmetleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından kurulmuş bir iç kontrol veya iç denetim birimi bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Burdur Akaryakıt Hizmetleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Demirbaşlar Hesabında Yer Alan Bazı Varlıkların Şirkette Bulunmaması ve Buna Rağmen Amortisman Ayrılması

Şirketin mali tablolarında yer alıp fiziki olarak ortada olmayan demirbaşlar tespit edilmiş ve bunlar için amortisman ayrıldığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Defter tutma yükümlülüğü” başlıklı 64’üncü maddesinin birinci fıkrasında tacirlerin defter tutma yükümlülüğünden detaylı bir şekilde bahsedilmiş, aynı maddenin beşinci fıkrasında bu Kanun’a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun’un 175 ve mükerrer 257’nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 1 Seri No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 1.1.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Mezkûr Tebliğ’in “II– Düzenlemenin Amacı” başlıklı maddesinde Tebliğ’in amacı, bilanço usulünde defter tutan gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin faaliyet ve sonuçlarının sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolar aracılığı ile ilgililere sunulan bilgilerin tutarlılık ve mukayese edilebilirlik niteliklerini koruyarak gerçek durumu yansıtmalarının sağlanması ve işletmelerde denetimin kolaylaştırılması olarak belirtilmiştir.

Aynı Tebliğ’in “V–Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları başlıklı bölümünde; 255 Demirbaşlar Hesabı; “*İşletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların izlendiği hesap*” olarak tanımlanmış, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı; “*Maddi duran varlık bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde hesaben yok edilebilmesini sağlamak amacıyla kullanılan hesap*” olarak ifade edilmiştir.

Konu ile ilgili yerinde yapılan denetimde, mali tablolarda yer alıp Şirketin envanterinde olmayan (Nokia 6300, 2700, C3, Mi 2 Lite cep telefonları v.b.) demirbaşların bulunduğu ve bunlara amortisman ayrıldığı görülmüştür. Bunlar çok eski yıllarda alınıp Şirket envanterine kaydedilen demirbaşlar olup, önceki yönetimden Şirketin hesapları devralınırken birebir sayım

yapılarak işlem gerçekleştirilmemiştir. Dolayısıyla mevcut durumda demirbaşların tamamının fiziken var olup olmadıkları tam olarak bilinmemektedir. Bu durum 255 Demirbaşlar Hesabı ile 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında yer alan rakamların gerçek durumu yansıtmamasına sebep olmaktadır.

Kamu idaresi tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş olup, mali tabloların güvenilir ve doğru bilgi sunması açısından, Şirket envanterinde kayıtlı tüm demirbaşların fiilen sayımının yapılması, halihazırda olmadığı tespit edilenlerin sebeplerinin araştırılması ve buna göre muhasebe kayıtlarının düzeltilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının Kullanılmaması

Şirketin mali tablolarında 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının kullanılmadığı ve bünyesinde çalışan personel için kıdem tazminatı karşılığının ayrıldığı görülmüştür.

Muhasebenin temel kavramlarından bir tanesi “ihtiyatlılık” tır. Bu kavram, muhasebe olaylarında temkinli davranılması ve işletmenin karşılaşılabileceği risklerin göz önüne alınması gerektiğini ifade eder. Böylece, işletmeler muhtemel giderleri ve zararları için karşılık ayırma yolunu seçmekte, muhtemel gelir ve kârlar için ise gerçekleşme dönemlerine kadar herhangi bir muhasebe işlemi yapmamaktadırlar.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hazine ve Maliye Bakanlığı 1 Sıra numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nde, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılacak kıdem tazminatı karşılıklarının 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında gösterileceği, hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının ilgili gider hesaplarına borç, vadesine göre 372 ve/veya 472 hesaplarına alacak kaydedileceği, uzun vadeli olanların 472 hesabına kaydedileceği, vadesi bir yılın altına düşerek izleyen dönemde ödenebilir hale gelenlerin ise 372 hesabına aktarılacağı, ödendiği takdirde de 372 hesabına borç yazılarak hesabın kapatılacağı ifade edilmiştir.

Konu ile ilgili yerinde yapılan denetimde, Şirketin mali tablolarında 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının yer almadığı, kıdem tazminatı ödemelerinin 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedilerek doğrudan gider yazıldığı görülmüştür.

Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilerek, bir kısım personel için 2025 yılında kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmaya başlandığı ifade edilmiştir. Personel

harcamalarının etkin bir şekilde planlanması, bütçeleştirilmesi ve mali tablolara doğru bir şekilde yansıtılabilmesi açısından tazminat yükümlülüğüne ait tüm tutarların vade yapılarına göre 372 ve 472 nolu hesaplarda takip edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Muhtelif İhtiyaçların Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen temel ihale usulleri ile ihale edilmesi gereken ve aynı ihale konusu iş içerisinde yer alabilecek bazı hizmet alımlarının mevzuatta öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde parçalara bölünmek suretiyle doğrudan teminle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

İdarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ait ihalelere dair usul ve esaslar, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda düzenlenmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde bu Kanun kapsamına giren kurum ve kuruluşlara yer verilmiş olup, bunlardan biri belediyelerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerdir. Dolayısıyla sermayesinin %99,99'u Burdur Belediyesine ait olan Burdur Akaryakıt Hizmetleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (BAHTAŞ) bu Yönetmelik kapsamındadır.

4734 sayılı Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu belirtilmiş olup söz konusu maddenin devamında ise aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceği ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un doğrudan temin başlıklı 22'nci maddesinin (d) fıkrasında parasal limitlere yer verilmiş ((2023 yılı doğrudan temin sınırı, KDV hariç, büyükşehirlerde yer alan idareler için 431.810,00 TL, büyükşehir sınırlarında bulunmayan idareler için 143.845,00 TL'dir.), idarelerin limitler dahilindeki ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmiştir.

Doğrudan temin yöntemi, kanunda ihale usulleri için öngörülen kuralların uygulanma zorunluluğunun bulunmadığı istisnai bir alım yöntemidir. Bu yöntemle, ihale komisyonu kurma ve Kanun'un 10'uncu maddesinde sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilebilmektedir. Ancak yukarıda belirtilen parasal limitlerin aşılabacağını tespit edilmesi halinde ihtiyacın doğrudan temin yöntemi ile değil ihale usullerinin kullanılması yoluyla karşılanması gerekmektedir. Aksi takdirde, 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde yer alan “Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez.” şeklindeki temel ilkeye aykırı hareket edilmiş olacak ve bu durumda aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinde yer alan görevlilerin ceza sorumluluğuna başvurulması gerekecektir.

Konu ile ilgili yerinde yapılan denetimde, Burdur Belediyesinin %99,99 hissesine sahip olduğu Burdur Akaryakıt Hizmetleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından işletilen akaryakıt istasyonlarındaki alımlar ile iş sağlığı ve güvenliğine dair hizmet alımları incelenmiştir. Buna göre, Şirket ile akaryakıt dağıtım firması arasında düzenlenen sözleşmeye göre, benzin ve motorinin nakliyesini BAHTAŞ yapmaktadır. Antalya'dan Burdur'a yapılan nakliye için hizmet alım yöntemi ile tanker kiralaması yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2024 yılında akaryakıt nakliye bedeli olarak KDV hariç toplam 729.553,52 TL ödenmiştir. Benzer şekilde, iş sağlığı ve güvenliğine ait hizmet alımı kapsamında 2024 yılında KDV hariç toplam 2.358.855 TL ödeme yapıldığı görülmüştür.

Söz harcamalar, ihale yapılması yerine doğrudan temin ile karşılanmıştır. Burdur Akaryakıt Hizmetleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi 2020 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu'nda da bu yönde bir tespite yer verilmiştir.

Kurum tarafından verilen cevapta, iş sağlığı ve güvenliği hizmet alımının 2025 yılı itibarıyla doğrudan temin yöntemi kullanmaksızın ihale usulüyle gerçekleştirildiği ifade edilmiş ancak ihalenin yapıldığına dair herhangi bir kanıtlayıcı belge gönderilmemiştir. Akaryakıt

nakline ait araç kiralama işleminin ise doğrudan temin yöntemi ile devam ettirildiği ifade edilmiştir. 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine uygun düşmeyen bu tür uygulamalara son verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Kredi Kartı Tahsilatlarının Bekleme Sürelerine Uyulmaması Nedeniyle Komisyon Gideri Ödenmesi

Kredi kartı ile yapılan tahsilatlardaki bekleme sürelerine uyulmadığı ve dolayısıyla bankalara komisyon gideri ödendiği görülmüştür. Ayrıca bu uygulamada, bir nevi nakit tahsilatı niteliğindeki banka kartı ile kredi kartı tahsilatları açısından ayrıma gidilmediği tespit edilmiştir.

Mali kaynakların etkin ve verimli kullanılması ve izlenebilmesini teminen çıkarılan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği 08.03.2019 tarihli ve 30708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik'in "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendi ile belediyeler, (h) bendi ile de belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan ve/veya dolaylı olarak sahip olduğu şirketler Yönetmelik kapsamına alınmıştır. Dolayısıyla sermayesinin %99,99'u Burdur Belediyesine ait olan BAHTAŞ bu Yönetmelik kapsamındadır.

Yönetmelik'in "Uygulama ve Kullanılacak Araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; kurumların faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurt içinde yerleşik diğer bankaları kullanabilme imkânı bulunmaktadır. Yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması zorunludur.

Bu doğrultuda bankalarla anlaşma yapılarak kredi kartı tahsilatlarının kaç gün içerisinde banka hesabına geçeceği belirlenmektedir. Örneğin Şirket ve Ziraat Bankası arasında yapılan anlaşmaya göre bu süre 20 gündür. Diğer bankalarla yapılan anlaşmalara göre bu süreler değişebilmekte olup, süre beklenmeden banka hesabına paraların geçmesinin istenmesi halinde bankalar tarafından değişen oranlarda komisyon gideri hesaplanmaktadır.

Konu ile ilgili yerinde yapılan denetimde, Ziraat Bankası hariç diğer bankalarda vadenin beklenmediği ve kredi kartı ile yapılan tahsilatın ertesi gün Şirketin banka hesabına aktarılması istendiği görülmüştür. Bu kapsamda 2024 yılında beş farklı bankaya toplamda 1.849.559,98

TL komisyon gideri ödendiği tespit edilmiştir. Kamu zararı niteliğindeki bu ödemelerin ortaya çıkmaması açısından kredi kartlarındaki bekleme sürelerine uygun hareket edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, kartla yapılan tahsilatlarda banka kartı ve kredi kartı ayrımı yapılmamaktadır. 18.06.2011 tarih ve 27968 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Ödeme ve Tahsilat İşlemlerinin Elektronik Ortamda Gerçekleştirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinin 9’uncu fıkrasına göre, banka kartı ile yapılan tahsilatın takip eden iş günü içinde (10.10.2024 tarih ve 32688 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanam değişiklikle banka kartları için geçerli olan yedi günlük süre, tahsilatın takip eden iş günü şeklinde değiştirilmiştir), kredi kartları ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde tahsilat hesabına aktarılması zorunludur. Burada yer alan hüküm Belediye şirketleri açısından geçerli olmasa da, kaynak kullanımında etkinlik ilkesi kapsamında dikkate alınabilir niteliktedir. Bir başka ifade ile, banka kartları ile yapılan tahsilatlarda, kredi kartlarındaki süre konusundan farklı olarak doğrudan hesapta yer alan para çekilmekte, bir nevi nakit tahsilatı yapılmaktadır. Bu bakımdan, banka kartları ile yapılan tahsilatların en kısa sürelerde Şirketin banka hesabına geçmesi yönünde bankalarla girişimde bulunulması gerekmektedir.

Kurum tarafından bulguya verilen cevapta bu yönde çalışmalara başlandığı ifade edilmiş olup, bunların ivedi bir şekilde hayata geçirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Restoranda Satışa Sunulan Yiyecek ve İçeceklerin Maliyet ve Kar Oranlarını Belirleyen Sağlıklı Bir Sistemin Bulunmaması

BAHTAŞ tarafından işletilen restoranda satışa sunulan yiyecek ve içecekler için girdilere göre birim fiyatlar üzerinden maliyet ve kar oranı hesabı yapılmadığı görülmüştür.

14.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Ticaret Kanunu’nun 11’inci maddesinde ticari işletme, “*esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletme*” şeklinde tanımlanmıştır. Burdur Belediyesinin %99,99 hissesine sahip olduğu Burdur Akaryakıt Hizmetleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, söz konusu Kanun’a göre hareket eden ve dolayısıyla kar amacı güden bir ticari işletmedir. Şirket tarafından işletilen işletmelerden biri, mülkiyeti Burdur Belediyesine ait Susamlık bölgesindeki restorandır.

Restoranda satışa sunulan yiyecek ve içeceklerle ilgili yerinde yapılan denetimde, kar marjının nasıl hesaplandığı, satış rakamlarının nasıl belirlendiği incelenmiştir. Buna göre, ilgili odalarca belirlenen rakamların ve yerel şartların dikkate alınmaya çalışıldığı, bunun haricinde birim fiyatlar üzerinden maliyet ve kar oranı hesabı yapılmadığı görülmüştür. Kişisel çalışmalar üzerinden yürütülen bu sistem; satın alınan malzemelerin ne kadarının ve hangi üretimlerde kullanıldığı, fire rakamları, stok durumu gibi bilgilerin sağlıklı üretilmemesine sebep olmaktadır.

Kurum tarafından verilen cevapta bulguya iştirak edilmiş olup; üretimde kullanılan girdilere göre maliyet hesabı yapılması, satın alınan miktar, satışa sunulan miktar, alış ve satış tutarları ile stok miktarlarını sağlıklı bir şekilde takip eden bir mekanizmanın ivedi bir şekilde kurulması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Kamu İhale Kurulundan İstisna Görüşü Alınmaması ve Kamu İhale Kanunu'nun İstisna Maddesi Kapsamında Olmamasına Karşın Bazı Alımların İhalesiz Yapılması	2020	Yerine Getirilmedi	Kısımlara bölmek suretiyle yapılan alımlar 2024 yılında da bulunduğundan yeniden bulgu konusu yapılmıştır.